

ORDIN

nr. /

pentru aprobarea Procedurii privind stabilirea și individualizarea sancțiunilor contravenționale raportate la cifra de afaceri, de către Comitetul de Reglementare al ANRE, ca urmare a acțiunilor de investigații

Având în vedere prevederile art. 84 și art. 183 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 13 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) nr. 1.227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie,

în temeiul dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. c), art. 9 alin. (1) lit. y) și art. 10 alin. (1) lit. b) și alin. (6) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 95 alin. (2) și art. 198 alin. (2) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite prezentul ordin.

Art. 1 – Se aprobă Procedura privind stabilirea și individualizarea sancțiunilor contravenționale raportate la cifra de afaceri, de către Comitetul de Reglementare al ANRE, ca urmare a acțiunilor de investigații, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2 – Comitetul de reglementare și entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3 - Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele

Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

Dumitru CHIRIȚĂ

**DIRECȚIA GENERALĂ
MONITORIZARE ȘI INVESTIGAȚII
Director General
Radu-Cosmin BĂDIȚĂ**

**DIRECȚIA GENERALĂ
ACTIVITĂȚI SUPORT
Director General
Silvia CIORNEI**

**DIRECȚIA INVESTIGAȚII
Director
Florențiu-Grigore VINTILĂ

Investigator
Constantin-Gabriel BUCĂȚARU**

**SERVICIUL LEGISLAȚIE
Șef Serviciu
Gabriela FRUHN**

**Investigator
Alina-Oana PÎRVULETE**

Consilier Juridic

**Investigator
Mircea URCAN**

**Investigator
Andreea BĂRBUCEANU**

PROCEDURA

privind stabilirea și individualizarea sancțiunilor contravenționale raportate la cifra de afaceri, de către Comitetul de Reglementare al ANRE, ca urmare a acțiunilor de investigații

Capitolul I - Scop și domeniu de aplicare

Art. 1. – (1) Prezenta procedură are drept scop stabilirea și individualizarea sancțiunilor în cazul săvârșirii contravențiilor prevazute la art. 93 alin. (1) și art. 194 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Lege*, pentru care sunt prevăzute sancțiuni din cifra de afaceri a anului anterior aplicării sancționării.

(2) Procedura prezintă modul general în care se stabilește și se realizează individualizarea sancțiunilor de către Comitetul de Reglementare. Principiul care guvernează aplicarea sancțiunilor este acela al aplicării sancțiunilor într-o modalitate și într-un cuantum care să asigure efectul disuasiv și/sau preventiv al acestora, în vederea protejării participanților la piața de energie electrică și gaze naturale și/sau clienților finali.

(3) Prezenta procedură se aplică de către Comitetul de reglementare și entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE).

(4) Prezenta procedură se aplică activităților de investigație desfășurate de ANRE în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale.

Art. 2. – Termenii și expresiile din prezenta Procedură au semnificațiile definite în *Lege*.

Art. 3. – Prezenta Procedură se aplică tuturor participanților la piețele angro de energie electrică și gaze naturale.

Art. 4. – Aplicarea prevederilor este asigurată de către membrii Comitetului de Reglementare și personalul de specialitate din cadrul ANRE, împuternicit în conformitate cu prevederile legale.

Capitolul II – Stabilirea sancțiunilor, adoptarea deciziilor de către Comitetul de reglementare

Art. 5. – (1) Orice acțiune de investigație pe piețele angro de energie electrică și gaze naturale se finalizează prin Decizie de finalizare a investigației, aceasta având la bază Raportul de investigație în forma finală ce conține analiza și concluziile echipei de investigație din cadrul direcției de specialitate care desfășoară aceste activități.

(2) În cazul în care, echipa de investigație identifică și constată săvârșirea unei fapte contravenționale, pentru care sancțiunea prevăzută de *Lege* este amendă raportată la cifra de afaceri anuală a persoanei juridice investigate, după caz, aceasta menționează aceste aspecte în Raportul de investigație în formă finală, Referatul înaintat Comitetului de Reglementare cât și în proiectul Deciziei de finalizare a investigației ce urmează a fi adoptată de către Comitetul de Reglementare.

Art. 6. – (1) Comitetul de Reglementare stabilește și individualizează sancțiunile contravenționale raportate la cifra de afaceri aferentă activităților desfășurate de persoana juridică investigată în calitate de titular de licență, pentru categorii de acte și fapte care afectează integritatea și transparența piețelor angro de energie electrică și gaze naturale, respectiv care împiedică îndeplinirea atribuțiilor de către ANRE.

(2) Fac obiectul stabilirii și individualizării sancțiunilor de către Comitetul de reglementare, contravențiile prevăzute la art. 93 alin. (1) pct. 41÷42, pct. 49÷52 și art. 194 pct. 36¹, pct. 44÷47 din *Lege*, pentru care sunt prevăzute sancțiuni prin raportare la cifra de afaceri a persoanei juridice investigată realizată din activitatea licențiată, în anul financiar anterior sancționării faptei, sau, după caz, prin raportare la veniturile obținute în România de către persoana juridică investigată și înregistrate în situațiile financiare individuale ale acestuia, privind:

- a) nerespectarea de către participanții la piețele angro de energie electrică și gaze naturale a obligațiilor ce le revin în temeiul prevederilor art. 4 alin. (1)-(3), art. 8 alin. (1) și (5), art. 9 alin. (1) și (5) și art. 15 din Regulamentul (UE) nr. 1.227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, denumit în continuare *REMIT*;
- b) nerespectarea de către participanții la piețele de energie electrică și gaze naturale a obligațiilor ce le revin în temeiul prevederilor art. 3 alin. (1)-(2) lit. e) și art. 5 din Regulamentul (UE) nr. 1.227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie;
- c) refuzul participanților la piețele angro de energie electrică și gaze naturale de a permite efectuarea de acțiuni de investigație și/sau inspecție inopinată în spațiile ce aparțin operatorilor economici sau asociațiilor de operatori economici care își desfășoară activitatea în sectorul energiei electrice sau al gazelor naturale, pe care aceștia le dețin legal și/sau își desfășoară activitatea și la domiciliul, terenurile sau mijloacele de transport aparținând reprezentanților legali, administratorilor, directorilor și altor angajați ai operatorilor economici ori asociațiilor de operatori economici supuși investigației ce urmează a fi

inspectate sau de a pune la dispoziție echipamentele electronice pe care sunt stocate sau arhivate datele și informațiile ce fac obiectul investigației;

- d) nefurnizarea datelor și informațiilor, furnizarea de date și informații inexacte, incomplete sau care induc în eroare, ca urmare a solicitărilor ANRE, realizate în temeiul prevederilor art. 85 și art. 86 alin. (1) lit. c) și d) și alin. (3), respectiv art. 184 și art. 185 alin. (1) lit. c) și d) și alin. (3) din Lege;
- e) nerespectarea de către participanții la piață și operatorul de transport și de sistem a cerințelor prevăzute în regulamentele europene, altele decât cele menționate la art. 93 alin. (1) pct. 32-35, 41 și 42, respectiv art. 194 pct. 35 și 36 din Lege;
- f) nerespectarea de către participanții la piață și operatorul de transport și de sistem a cerințelor privind transparența prevăzute în reglementările ANRE, precum și în regulamentele europene, cu excepția Regulamentului (UE) nr. 1.227/2011.

Art. 7. – (1) În cazul faptei susceptibilă a constitui una dintre contravențiile prevăzute la art. 6 alin. (2) lit. a), b), e) și f) se întocmește un *Referat* ce se transmite Comitetului de Reglementare în vederea analizării acesteia, în scopul stabilirii și individualizării sancțiunii prevăzută de Lege.

(2) Documentele care se prezintă spre analiză și dezbateră Comitetului de Reglementare sunt Referatul prevăzut la alin. (1), Raportul de investigație în forma finală întocmit de către direcția de specialitate care desfășoară activități de investigație, și proiectul de Decizie de finalizare a investigației prevăzută la art. 13 alin. (1) lit. a).

(3) Referatul prevăzut la alin. (1) conține, în principal, datele de identificare ale persoanei juridice investigate, documentele care au stat la baza efectuării investigației, temeiul legal, descrierea faptei contravenționale săvârșite de persoana juridică investigată, cu indicarea datei de producere a contravenției, gravității și duratei faptei, impactul produs asupra piețelor de energie electrică și gaze naturale, precum și asupra clientului final, indicarea datei de împlinire a termenului de prescripție a aplicării sancțiunii contravenționale, cifra de afaceri a persoanei juridice investigate, după caz, precum și limitele cotelor procentuale ale sancțiunii, aplicabilă în funcție de încadrarea faptei, astfel cum este definită în *Lege*, precum și o propunere din partea direcției de specialitate ce desfășoară activități de investigații, privind cuantumul amenzii.

(4) Cifra de afaceri a persoanei juridice investigată, prevăzută la alin. (3), rezultă din documentele comunicate de aceasta, compartimentele de specialitate din cadrul ANRE și/sau de organismele abilitate.

(5) Decizia de finalizare a investigației conține, în principal, pe lângă elementele prevăzute la art. 23 alin. (6) din Regulamentul pentru organizarea și desfășurarea activității de investigație în

domeniul energiei privind funcționarea pieței angro de energie, aprobat de Ordinul președintelui ANRE nr. 25/2017, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare *Regulament*, o prezentare a factorilor de individualizare a sancțiunilor, precum: modalitatea de participare a persoanei juridice investigată la fapta constatată, elementele de probă pe care se întemeiază fapta reținută, gravitatea faptei, durata faptei, circumstanțe de natură a atenua sau agrava fapta, elemente privind determinarea gravității și duratei faptei, data săvârșirii contravenției, impactul produs asupra piețelor de energie electrică și gaze naturale și/sau clientului final, funcție de caz.

Art. 8. – (1) În cazul faptelor susceptibile a constitui contravențiile prevăzute la art. 6 alin. (2) lit. c) și d), direcția de specialitate ce desfășoară activități de investigații întocmește un *Referat* prin care descrie motivul și argumentează fapta săvârșită de operatorul economic investigat.

(2) Documentele care se prezintă spre analiză și dezbatere Comitetului de Reglementare sunt Referatul prevăzut la alin. (1) prin care se propune adoptarea deciziei de sancționare, procesul verbal de constatare a faptei contravenționale întocmit și încheiat cu ocazia săvârșirii faptei contravenționale de către persoana juridică investigată, punctul de vedere al acesteia, după caz, precum și proiectul Deciziei de sancționare prevăzută la art. 13 alin. (1) lit. b).

(3) Referatul prevăzut la alin. (1) conține, în principal, datele de identificare ale persoanei juridice investigată, documentele care au stat la baza efectuării investigației, temeiul legal, o prezentare a situației în fapt și în drept, descrierea faptei contravenționale săvârșită de persoana juridică investigată, a factorilor de individualizare a sancțiunii și a oricăror alte elemente care privesc determinarea gravității și duratei faptei, cifra de afaceri a persoanei juridice investigată, după caz, cotele procentuale aferente amenzii contravenționale prevăzută de *Lege*, precum și o propunere din partea direcției de specialitate ce desfășoară activități de investigație, privind cuantumul amenzii.

(4) Cifra de afaceri a persoanei juridice investigată, prevăzută la alin. (3), rezultă din documentele comunicate de aceasta, compartimentele de specialitate din cadrul ANRE și/sau de organismele abilitate.

Art. 9. – Direcția de specialitate ce desfășoară activități de investigație susține în fața membrilor Comitetului de Reglementare, necesitatea adoptării Referatului prevăzut la art. 7 alin. (1) sau art. 8 alin. (1), argumentând motivele care au dus la întocmirea acestuia.

Art. 10. – Documentele prevăzute la art. 7 alin. (2) sau art. 8 alin. (2) se comunică pe e-mail fiecărui membru al Comitetului de Reglementare, personalizat, parolat la deschidere și securizat împotriva modificărilor și listării neautorizate, împreună cu documentele care au stat la baza inițierii investigației. Parola de deschidere a e-mail-ului se comunică acestora, în aceeași zi, pe un

alt mediu de comunicație. Documentele pot fi comunicate și prin alte metode electronice prin care acestea pot fi încărcate, acces având doar cei direct responsabili/implicați.

Art. 11. – (1) După primirea documentelor prevăzute la art. 7 alin. (2) sau art. 8 alin. (2), oricare din membrii Comitetului de Reglementare pot solicita suplimentar direcției de specialitate ce desfășoară activități de investigație sau direcțiilor de specialitate din cadrul ANRE, prin intermediul Secretariatului Comitetului, prezentarea altor date/informații/documente considerate relevante pentru analizarea referatului, lămuririi anumitor aspecte privind propunerile existente în documentul transmis, în vederea stabilirii gravității faptei și/sau a impactului produs asupra piețelor de energie electrică și gaze naturale și/sau clientului final.

(2) Compartimentele prevăzute la alin. (1) au obligația de a transmite Comitetului de Reglementare documentul/documentele solicitat/e în format electronic, în termen de maximum 2 zile lucrătoare de la primirea solicitării, dacă acestea nu necesită prelucrări complexe sau inițierea unei corespondențe cu entități din sectorul energiei electrice și a gazelor naturale.

(3) În cazul în care documentul/ele solicitat/e necesită prelucrări și/sau inițierea unei corespondențe cu entități din sectorul energiei electrice și a gazelor naturale, termenul de transmitere este de maxim 15 zile lucrătoare.

Art. 12. – Transmiterea documentelor pe suport hârtie se realizează numai la solicitarea expresă a unuia sau a tuturor membrilor Comitetului de Reglementare.

Art. 13. – (1) În baza documentelor prevăzute la art. 7 alin. (2) sau art. 8 alin. (2) și a eventualelor date/informații/documente suplimentare, Comitetul de Reglementare stabilește și individualizează sancțiunea contravențională prin:

- a) Decizie de finalizare a investigației, având la bază Referatul prevăzut la art. 7 alin. (1);
- b) Decizie de sancționare, având la bază Referatul prevăzut la art. 8 alin. (1).

(2) Deciziile prevăzute la alin. (1) se adoptă cu votul majorității simple a membrilor prezenți.

Art. 14. – Decizia prevăzută la art. 13 alin. (1) lit. a) se întocmește în conformitate cu prevederile din *Regulament*.

Art. 15. – Decizia prevăzută la art. 13 alin. (1) lit. b) conține, dar fără a se limita la acestea:

- a) datele de identificare ale persoanei juridice investigate;
- b) descrierea faptei contravenționale săvârșite cu indicarea dispoziției legale încălcate, a gravității acesteia, precum și a impactului produs asupra acțiunii de investigație;
- c) temeiul legal;
- d) prezentarea circumstanțelor agravante sau atenuante, după caz;
- e) sancțiunea stabilită și individualizată, cuantumul amenzii;
- f) dreptul persoanei juridice investigate de a contesta decizia,

- g) termenul de contestație;
- h) instanța competentă.

Art. 16. – (1) Decizia de finalizare a investigației, prevăzută la art. 13 alin. (1) lit. a), adoptată de Comitetul de Reglementare se comunică persoanei juridice investigată în condițiile art. 23 alin. (7) din *Regulament*.

(2) Cu ocazia înmânării deciziei de finalizare a investigației și a Raportului de investigație în forma finală, concomitent, membrii echipei de investigație, având calitatea de agenți constataitori, aplică sancțiunea contravențională raportată la cifra de afaceri aferentă activității pentru care deține licență, prin încheierea unui proces-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor, în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (8) din *Regulament*.

Art. 17. – (1) Decizia de sancționare, prevăzută la art. 13 alin. (1) lit. b), se comunică persoanei juridice investigată în termen de cel mult 15 zile de la data adoptării de către Comitetul de Reglementare, prin predare personală la sediul ANRE ori la sediul persoanei juridice investigate, sub semnătură olografă.

(2) În urma adoptării deciziei de sancționare, membrii echipei de investigație, având calitatea de agenți constataitori, aplică sancțiunea contravențională raportată la cifra de afaceri aferentă activității pentru care deține licență, prin încheierea unui proces-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor, ce este comunicat împreună cu decizia, în termenul prevăzut la alin. (1).

Art. 18. – Contestarea deciziei Comitetului de reglementare nu îngrădește dreptul ANRE de a încheia procesul verbal de constatare și sancționare a contravenției.

Capitolul III – Criterii de individualizare a sancțiunii

Art. 19. – Individualizarea sancțiunilor se face în funcție de gravitatea și durata faptei, de impactul produs asupra pieței de energie electrică sau a gazelor naturale precum și a clientului final, după caz, cu respectarea principiilor eficacității, proporționalității și al efectului descurajator al sancțiunii aplicate.

Art. 20. – (1) Evaluarea gravității unei încălcări se face de la caz la caz, pentru fiecare tip de încălcare, luându-se în considerare toate împrejurările relevante ale cazului.

(2) În evaluarea gravității faptei contravenționale se pot lua în considerare, dar fără a se limita la acestea:

- a) natura faptei săvârșite;
- b) dimensiunea pieței de energie electrică sau a gazelor naturale în care persoana juridică investigată desfășoară activități licențiate;
- c) împrejurările în care a fost săvârșită fapta contravențională;

- d) cota de piață a persoanei juridice investigată;
- e) cotele de piață cumulate ale tuturor participanților implicați;
- f) impactul concret al încălcării pe piețele de energie electrică și gaze naturale, atunci când acesta poate fi măsurat;
- g) conținutul datelor/informațiilor/documentelor consemnate în raportul de investigație în forma finală.

Art. 21. – La stabilirea și individualizarea sancțiunii contravenționale se ia în considerare capacitatea economică efectivă a persoanei juridice investigată de a produce o pagubă importantă participanților la piața de energie electrică sau gaze naturale, clienților finali, precum și determinarea/stabilirea cuantumului amenzii la un nivel care să îi asigure acesteia un caracter suficient de disuasiv, având în vedere principiul proporționalității.

Art. 22. – Comitetul de Reglementare ține cont de durata încălcărilor reglementărilor legale și efectul acestora în piețele de energie electrică și gaze naturale.

Capitolul IV – Circumstanțe atenuante și agravante

Art. 23. – La stabilirea și individualizarea sancțiunii contravenționale, Comitetul de Reglementare are în vedere dacă există circumstanțe atenuante pentru persoana juridică investigată, după cum urmează:

- a) furnizează dovezi că a pus capăt încălcării prevederilor legale imediat ce a luat cunoștință de intervenția ANRE prin orice acțiune întreprinsă de aceasta, în scopul investigării unei încălcări a legii;
- b) furnizează dovezi că participarea sa la încălcarea săvârșită este extrem de redusă și astfel demonstrează că, în cursul perioadei în care a fost parte la încălcare, în mod efectiv, a evitat punerea în aplicare a acesteia;
- c) a colaborat în mod efectiv și pe deplin cu ANRE;
- d) face dovada existenței și implementării efective a unui program de conformare cu regulile de piață, stabilind și menținând mecanisme și proceduri eficiente pentru a identifica situațiile de încălcare a prevederilor art. 6 alin. (2) din prezenta procedură;
- e) urmare a încheierii unor tranzacții cu produse energetice pe piețele centralizate de energie, face dovada că a reparat sau acordat despăgubiri pentru prejudiciul cauzat participanților la piețele angro de energie electrică și gaze naturale;
- g) recunoașterea faptei de către persoana juridică investigată;
- h) alte împrejurări de natura celor de mai sus.

Art. 24. – La stabilirea și individualizarea sancțiunii contravenționale, Comitetul de Reglementare ține cont de existența circumstanțelor agravante pentru persoana juridică investigată, după cum urmează:

- a) săvârșirea de către același autor a unei încălcări identice sau similare cu încălcarea constatată printr-o decizie anterioară a președintelui ANRE;
- b) continuarea încălcării prevederilor legale după declanșarea procedurii de investigație;
- c) refuzul de a coopera cu ANRE sau obstrucționarea acestuia în desfășurarea investigațiilor;
- d) rolul de conducător și/sau inițiator al manipulării de piață pe piața angro de energie electrică și gaze naturale, prin măsurile întreprinse și/sau represive;
- e) alte împrejurări de natura celor de mai sus care atribuie faptei contravenționale un caracter grav.

Capitolul V – Dispoziții finale

Art. 25. – Deciziile adoptate de Comitetul de Reglementare privind stabilirea și individualizarea sancțiunii contravenționale se comunică persoanei juridice investigată de către direcția de specialitate ce desfășoară activități de investigații, împreună cu celelalte documente menționate în prezenta Procedură.